

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

POMOĆNIK/ POMOĆNICA KROJAČA TEKSTILNIH I ODJEVNIH PROIZVODA

SADRŽAJ

1.	OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2.	TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3.	KLJUČNI POSLOVI.....	4
3.1.	GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2.	GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	5
3.3.	GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	6
3.4.	GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	10
3.5.	GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	11
3.6.	GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	11
3.7.	GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	11
3.8.	GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA.....	12
3.9.	GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	13
3.10.	GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	14
3.11.	GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	15
4.	OSTALE INFORMACIJE O KVALIFIKACIJI.....	16
5.	REFERENTNI PODACI.....	17

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: POMOĆNIK/ POMOĆNICA KROJAČA TEKSTILNIH I ODJEVNIH PROIZVODA

NIVO: II

OPIS ZANIMANJA:

Pomoćnik krojača vrši izbor materijala i pozamanterije, u skladu sa opisom modela tekstilnih i odjevnih proizvoda opisanim u radnom nalogu, donosi ih i priprema za potrebe krojenja. Obavlja pomoćne poslove prilikom legovanja materijala, polaganja krojne slike, ucrtavanja krojnih djelova, razvrstavanja, pakovanja i vezivanja krojnih djelova i pozamanterije u svežnjeve prema uputstvima krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda. Slaže, pakuje i skladišti tekstilne i odjevne proizvode i vodi evidenciju o pravilnom sortiranju materijala, pozamanterije i spakovanih tekstilnih i odjevnih proizvoda u skladištu. Pomaže u transportu spakovane robe do odgovarajućeg prevoznog sredstva ili prilikom skladištenja naručenih materijala i pozamanterije.

KOMPETENCIJE

Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda:

- Organizuje sopstveni rad vezan za obavljanje pripremnih i pomoćnih poslova prilikom krojenja, slaganja, pakovanja i skladištenja gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda
- Priprema radni prostor za obavljanje pripremnih i pomoćnih poslova vezanih za krojenje, slaganje, pakovanje i skladištenje gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda
- Donosi sirovi materijal za potrebe krojenja
- Obavlja pomoćne poslove prilikom legovanja materijala, polaganja krojne slike i ucrtavanja krojnih djelova
- Obavlja pomoćne poslove prilikom kompletiranja svežnjeva
- Slaže i pakuje gotove tekstilne i odjevne proizvode
- Skladišti gotove tekstilne i odjevne proizvode
- Vodi osnovnu evidenciju o svom radu
- Obezbeđuje kvalitet sopstvenog rada
- Vršu osnovno održavanje alata, opreme i uređaja za rad
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima
- Obavlja poslove, u skladu sa standardima zdravstvene zaštite, radne i životne sredine

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	<ul style="list-style-type: none"> - Organizovanje sopstvenog rada vezanog za obavljanje pripremnih i pomoćnih poslova prilikom krojenja, slaganja, pakovanja i skladištenja gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda
Priprema posla i radnog mjesta	<ul style="list-style-type: none"> - Pripremanje radnog prostora za obavljanje pripremnih i pomoćnih poslova vezanih za krojenje, slaganje, pakovanje i skladištenje gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Donošenje sirovog materijala za potrebe krojenja - Obavljanje pomoćnih poslova prilikom legovanja materijala, polaganja krojne slike i ucrtavanja krojnih djelova - Obavljanje pomoćnih poslova prilikom kompletiranja svežnjeva - Slaganje i pakovanje gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda - Skladištenje gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda
Komercijalni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Nema komercijalnih poslova
Administrativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Vođenje osnovne evidencije o svom radu
Poslovi rukovođenja	<ul style="list-style-type: none"> - Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	<ul style="list-style-type: none"> - Nema poslova nadzora rada
Obezbjeđivanje kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Obezbjeđivanje kvaliteta sopstvenog rada
Održavanje i popravke	<ul style="list-style-type: none"> - Osnovno održavanje alata, opreme i uređaja za rad
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Obavljanje poslova, u skladu sa standardima zdravstvene zaštite, radne i životne sredine

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Organizovanje sopstvenog rada vezanog za obavljanje pripremnih i pomoćnih poslova prilikom krojenja, slaganja, pakovanja i skladištenja gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda:

- Informiše se kod nadređenog o **radnim zadacima** i potrebnim materijalima, pozamanteriji i promotivnim i zaštitnim ambalažnim kutijama i kesama potrebnim za njegovu realizaciju

Radni zadaci: pomoćni poslovi prilikom krojenja, pakovanja i skladištenja gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda, pomoć prilikom transporta gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda do odgovarajućeg prevoznog sredstva, skladištenja naručenih materijala i pozamanterije

- Planira svoj rad, u skladu sa radnim zadacima
- Informiše nadređenog o eventualnim problemima prilikom obavljanja radnih zadataka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vrste materijala
- Pozamanterija
- Vrste ambalaža
- Osnove organizacije rada u konfekcijskim preduzećima/radionicama/modnim salonima

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje radnog prostora za obavljanje pripremnih i pomoćnih poslova vezanih za krojenje, slaganje, pakovanje i skladištenje gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda:

- Priprema **radni prostor i uslove, pribor za krojenje, zaštitnu i promotivnu ambalažu za pakovanje**, u skladu sa potrebama obavljanja radnih zadataka
 - Radni prostor i uslovi:** uredan krojački sto, inventar, osvjetljenje, prozračnost, temperatura prostorije, pravilno soritirani materijali i pozamanterija
 - Pribor za krojenje:** krojačke makaze, krojački centimetar, kreda i sl.
 - Zaštitna i promotivna ambalaža za pakovanje:** kartonske kutije, kartonske kese, celofanske kese i sl.
- Priprema zaštitnu i promotivnu ambalažu za pakovanje tekstilnih i odjevnih proizvoda

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Priprema, organizacija i izvođenje poslova u konfekcijskim i tekstilnim preduzećima/radionicama/modnim salonima
- Radni zadaci pomoćnika krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda
- Potrebna sredstva za obavljanje pripremnih i pomoćnih poslova vezanih za krojenje, pakovanje i skladištenje tekstilnih i odjevnih proizvoda
- Radni prostor i uslovi rada u konfekcijskim i tekstilnim preduzećima, radionicama, modnim salonima

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Donošenje sirovog materijala za potrebe krojenja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda:

- Vršiti izbor materijala, pozamanterije i pomoćnih materijala za potrebe krojenja, u skladu sa opisima modela u radnom nalogu
- Donosi sirovi materijal i pozamanteriju za potrebe krojenja
- **Priprema** (po potrebi) materijal za krojenje

Priprema: peglanje, pranje, plisiranje i sl.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vrste materijala
- Pozamanterija
- Elementi radnog naloga
- Pripremanje materijala za krojenje

3.3.2. Ključni posao: Obavljanje pomoćnih poslova prilikom legovanja materijala, polaganja krojne slike i ucrtavanja krojnih djelova

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda:

- Pomaže prilikom legovanja/polaganja **tekstilnog materijala** na krojnu naslagu prema uputstvima krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda

Tekstilni materijal: lan, pamuk, svila, futer, singl, keper, diolen i dr.

- Pomaže prilikom polaganja krojne slike i ucrtavanja krojnih djelova prema uputstvima krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda
- Obilježava krojne djelove numeracijskim i veličinskim brojevima prema uputstvima krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Legovanje materijala, polaganje krojne slike i ucrtavanje krojnih djelova (pomoćni poslovi)
- Polaganje krojne slike i ucrtavanje krojnih djelova (pomoćni poslovi)
- Veličinski brojevi
- Obilježavanje krojnih djelova numeracijskim i veličinskim brojevima

3.3.3. Ključni posao: Obavljanje pomoćnih poslova prilikom kompletiranja svežnjeva

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda:

- Razvrstava krojne djelove po veličinama i bojama prema uputstvima krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda
- Dodaje potrebnu pozamanteriju za kompletiranje tekstilnih i odjevnih proizvoda prema uputstvima krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda
- Pakuje i vezuje svežnjeve sa krojnim djelovima i pozamanterijom potrebnim za jedan tekstilni i odjevni proizvod
- Odnosi kompletirane svežnjeve na odgovarajuće mjesto, u skladu sa uputstvima krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Krojni djelovi (razvrstavanje po veličinama i bojama)
- Pozamanterija
- Pakovanje i vezivanje svežnjeva

3.3.4. Ključni posao: Slaganje i pakovanje gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda:

- Postavlja različita **vrsta pojačanja** na tekstilnim i odjevnim proizvodima prilikom slaganja i pakovanja
 - Vrste pojačanja:** iglice, plastični dio za kragnu, karton za majice, zaštita patenata na odjevnim proizvodima, plastični higijenski štitnici na kupaćim kostimima i sl.
- **Slaže** tekstilne i odjevne proizvode ručno ili mašinski u odnosu na veličinu i vrstu **zaštitne i promotivne ambalaže za pakovanje**
 - Slaganje:** poređenje odnosa dimenzije proizvoda i ambalaže, simetrično slaganje, presavijanje na pola, trećinu, pravilo ravnomjerno popunjene ambalaže
 - Zaštitna i promotivna ambalaža za pakovanje:** kartonske kutije, kartonske kese, celofanske kese i sl.
- Kači etiketu na različitim tekstilnim i odjevnim proizvodima
- Pakuje tekstilne i odjevne proizvode u odgovarajućim ambalažama

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Postavljanje pojačanja na tekstilnim i odjevnim proizvodima
- Zaštitne i promotivne ambalaže za pakovanje tekstilnih odjevnih proizvoda
- Postavljanje etikete na tekstilnim i odjevnim proizvodima
- Slaganje i pakovanje tekstilnih i odjevnih proizvoda

3.3.5. Ključni posao: Skladištenje gotovih tekstilnih i odjevnih proizvoda

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda:

- Skladišti spakovane tekstilne i odjevne proizvode u odgovarajućoj prostoriji/skladištu
- Pomaže u transportu gotovih i spakovanih tekstilnih i odjevnih proizvoda do odgovarajućeg prevoznog sredstva ili prilikom skladištenja naručenih materijala i pozamanterije
- Preuzima materijale i pozamanteriju i sortira u odgovaraju prostorijskladište
- Sortira i vodi evidenciju o pravilnom rasporedu materijala, pozamanterije i spakovanih tekstilnih i odjevnih proizvoda u skladištu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vrste materijala i pozamanterije
- Sortiranje materijala i pozamanterije
- Skladištenje tekstilnih i odjevnih proizvoda
- Pomoćni poslovi pomoćnika krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda prilikom transporta robe i skladištenja naručenih materijala

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

- Nema komercijalnih poslova

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje osnovne evidenciju o svom radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda: <ul style="list-style-type: none">- Vodi osnovnu evidenciju o utrošku sredstava za realizaciju radnih zadataka- Vodi osnovnu evidenciju o realizovanim aktivnostima
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">- Vođenje osnovne evidencije o realizovanim aktivnostima i utrošku sredstava za rad

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

- Nema poslova nadzora rada

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Obezbjedivanje kvaliteta sopstvenog rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda:

- Obavlja aktivnosti, u skladu sa uputstvima i zahtjevima nadređenog u cilju obezbjeđenja kvaliteta sopstvenog rada
- Koristi sredstva za rad, u skladu sa uputstvima nadređenog

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Način korišćenja sredstava za rad

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Osnovno održavanje alata, opreme i uređaja za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda: <ul style="list-style-type: none">- Čisti i održava alat za krojenje i obilježavanje, u skladu sa preporukama proizvođača- Odlaze alat za krojenje i obilježavanje, u skladu sa uputstvima nadređenog
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">- Održavanje alata za krojenje i obilježavanje, u skladu sa preporukama proizvođača

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda:

- Po potrebi, traži uputstva i pojašnjenja od nadređenog za realizaciju radnog zadatka
- Koristi stručnu terminologiju u komunikaciji
- Izvještava nadređenog o završenom poslu, prema nivou odgovornosti

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Stručna terminologija u tekstilstvu
- Procedure rada u konfekcijskim i tekstilnim preduzećima/radionicama/modnim salonima

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Obavljanje poslova, u skladu sa standardima zdravstvene zaštite, radne i životne sredine

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda:

- Odlaze **otpatke u procesu rada**, u skladu sa uputstvima nadređenog
Otpaci u procesu rada: materijal, konci, polomljene igle i sl.
- Obezbeđuje **uslove za nesmetano obavljanje procesa rada**
Uslovi za nesmetano obavljanje procesa rada: pomaganje prilikom sortiranja sašivenih modela, preraspodjele materijala, kompletiranja djelova, pozamanterije i sl.
- Preduzima mjere prve pomoći u slučaju posjekotina, ogrebotina, opekotina, ubodnih rana i sl.
- Izvodi radove tako da ne ugrožava sebe i saradnike
- Rukuje alatom, opremom i uređajima ručno ili mehanički sa oprezom, u cilju očuvanja sopstvenog zdravlja
- Primjenjuje u svom radu propise iz zdravstvene zaštite, zaštite na radu i zaštite životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita na radu
- Zaštitna sredstva i oprema (vrste, značaj, način korišćenja i dr.)
- Opasnosti usljed nepravilnog korišćenja zaštitnih sredstava prilikom izvođenja radova
- Prva pomoć (ogrebotine, posjekotine, opekotine, ubodne rane i sl.)

4. OSTALE INFORMACIJE O KVALIFIKACIJI

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Usluge Podsektor: Usluge, tekstilstvo i kožarstvo
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	7531 Krojači, krznari i šeširdžije
Tipično radno okruženje i uslovi rada	<p>Pomoćnik krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda radi u konfekcijskim i tekstilnim preduzećima/radionicama/modnim salonima i sl.</p> <p>Najčešće radi u zatvorenoj prostoriji/prostorijama, zavisno od radnih zadataka. Pomoćne poslove prilikom legovanja materijala, ucrtavanja krojne slike, numerisanja krojnih djelova i kompletiranja svežnjeva obavlja uglavnom stojeći, dok poslove donošenja materijala i pozamanterije za potrebe krojenja, utovara i istovara robe, obavlja u pokretu. Poslovi su mu uglavnom promjenljivi i dinamični, i obavlja ih uz instrukcije nadređenih. Radi uz buku mašina i tekstilnu prašinu, najčešće u jednoj smjeni ili dvije, zavisno od organizacije rada konfekcijskog preduzeća/radionice/modnog salona u kojem se zaposli.</p> <p>Zbog pojedinih faza koje obavlja tokom pomoćnih poslova vezanih za legovanje materijala, ucrtavanje krojnih djelova, kompletiranja svežnjeva važno je da je precizan u radu, da razlikuje boje i njihove nijanse i sl., dok je za poslove vezane za utovar i istovar robe potrebna fizička snaga, dobra lokomotorna koordinacija i sl.</p>
Srodna zanimanja	Krojač tekstilnih i odjevnih proizvoda, Pomoćnik konfektionara, Modelar tekstilnih i odjevnih proizvoda, Konfektionar
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Pomoćnik/ Pomoćnica krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda

Kod dokumenta: SZ-120020-PKTOP

Datum usvajanja dokumenta: 20. april 2017. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XV sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Marija Stanković, diplomirani inženjer tehnologije-dizajn i projektovanje tekstilnih proizvoda, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
2. Nataša Čalić, konfektionar tekstila, d.o.o. „Dress press“ Podgorica
3. Marina Banović, modni dizajner, d.o.o. „Marina Banović-Atelier“ Podgorica
4. Stojan Kralj, tekstilni inženjer, d.o.o. „Simtex“ Danilovgrad
5. Aleksandra Radusinović, inženjer tehnologije za obradu i preradu kože i krzna, JU Resursni centar za djecu i osobe sa intelektualnim smetnjama i autizmom „1. jun“ Podgorica

Koordinator:

Jelena Knežević, diplomirani psiholog, Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Dokument je urađen uz podršku IPA Projekta „Modernizacija obrazovnih programa u stručnom obrazovanju“